

عنوان مقاله:

جایگاه دانشگاه در مناسبات قدرت بررسی موردی: انقلاب فرهنگی در سطح محتوا، ساختار و سوژه دانشگاه در ایران

محل انتشار:

فصلنامه رهیافت های سیاسی و بین المللی، دوره 8، شماره 1 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 41

نویسندگان:

محمدرضا تاجیک - دانشگاه شهید بهشتی، تهران

امین علی محمدی - دانشگاه تربیت مدرس

خلاصه مقاله:

از اولین دانشگاه های نونهاد تا دانشگاه های امروزی، تحولات بسیاری در ایده دانشگاه و نظام آموزشی مدرن رقم خورده است. بر سر این که آیا اساس دانشگاه با توجه به درآمیختگی آن با فرایند تولید و کسب معرفت (دانش)، مستقل است یا وابسته به قدرت، حتی برساخته است یا برساننده قدرت، هنوز هم مجادله نظری باقی است. سوال اصلی این جاست که آیا دانشگاه به منزله یک نهاد مدرن آموزشی، زیست و حیاتی آزادانه دارد یا این که اساسا ایده دانشگاه تنها زمانی متحقق خواهد شد که در یک نهاد یا تحت سایه قدرت مستقر شود؟ دیگر این که دانشگاه در قامت یک نهاد، چرا و چگونه در خدمت ساختار قدرت قرار می گیرد و کارکردهای آن به چه شکلی تحت تاثیر تکنولوژی قدرت قرار می گیرد؟ در این نوشتار، به کمک اندیشه لویی آلتوسر و از منظر نظریه «ایدئولوژی و دمودستگاه های ایدئولوژیک دولت» [1]، تلاش خواهد شد تا برای پرسش های فوق پاسخ مناسبی بیابیم. در این پژوهش، سعی بر آن است که نشان دهیم نظام آموزشی، خاصه نهاد دانشگاه، تحت تاثیر تکنیک های قدرت و نهادهای دولت چه تغییراتی پیدا می کند و این نوع تغییرات چگونه و در چه سطوحی صورت می پذیرد. در این راه، از روش های تحلیل کیفی، شامل تحلیل محتوا و روش روایی کمک گرفتیم (چراکه به نظر می رسد به جهت ریشه یابی علل یک پدیده خاص چون موضوع این پژوهش و به سبب تاریخی بودن موضوع و محدود بودن روابط و اجزای چنین پدیده سیاسی-اجتماعی ای، روش هایی کیفی چون تحلیل محتوا و روش روایی است که ما را در متن و بطن به جامانده از وقایع، یاری خواهد رساند). به همین ترتیب، برای گردآوری اطلاعات و جمع آوری مواد خام این پژوهش، از مشاهده مشارکتی، مطالعه اسناد و کتاب ها و مدارک و مصاحبه های عمیق بهره گرفته ایم. هدف از این پژوهش، آن است که نشان دهیم دانشگاه چه جایگاهی در زندگی انسان امروز پیدا کرده است و یا به سبب نوع ماهیت و کارکردهایی که امروز ارائه می کند، چه فرایندهایی را پشت سر نهاده تا در این عصر چنین ویژگی های کارکردی را عهده دار باشد. [1] Ideology and Ideological State Apparatuses

کلمات کلیدی:

قدرت، دولت، نظام آموزش، دانشگاه، ایدئولوژی، دم و دستگاه های ایدئولوژیک دولت، انقلاب فرهنگی، محتوا، ساختار، سوژه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1274168>

